

Akiratis

LIETUVOS KURČIŲJŲ DRAUGIJOS MĖNRAŠTIS

Klaipėdos kurčiųjų sporto klubui „Šermukšnis“ – 30 metų

Su Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena!

Sveikiname LKD 85-ojo gimtadienio proga!

ŠIAME NUMERYJE

2–3 Trumpai apie mus

PSICHOLOGAS PATARIA

4 Ar verkti yra blogai?

MES IR VISUOMENĖ

4 Lietuva – vaikų širdelėse

LIETUVOS KURČIŲJŲ
DRAUGIJOJE

5 Kandidatai į LKD
prezidentus

MŪSŲ ŽMONĖS

6–9 LKD Kauno skyrius:
darbščiai ir motyvuotai
komandai visos užduotys
pagal jėgas

YPATINGOS DATOS

9 LKD 85-ąjį gimtadienį
švenčiant

SPORTAS

10–11 Klaipėdos kurčiųjų
sporto klubui
„Šermukšnis“ – 30 metų

12 Kam skirtos LPAK
prezidento M. Biliaus
pretenzijos?

PASAULIO KURTIEJI

13 Vilniaus kurčiųjų centre –
popietė su ukrainiečiais

KURČIŲJŲ ISTORIJA

14–15 LKD vadovų galerija:
asmenybės ir palikimas
(2 dalis)

UGDYMAS

15 Šimtadienio šventėje –
kelionė laiku

16 Netradicinės pamokos
Kauno tvirtovės VII forte

Viršelyje – fotografės
Gretos Mironovičienės nuotr.

Trumpai APIE MUS

1938 m. kovo 24 d. atvertas pirmasis Lietuvos kurčiųjų draugijos veiklos puslapis. Tai, kas šiandien ir šiuo metu realu, kadaise LKD kūrėjams tikriausiai atrodė neįmanoma. Istorija turtinga datomis, asmenybėmis, reikšmingais įvykiais ir pokyčiais, o svarbiausia visos bendruomenės bendrystės genu, kuris mus visus jungia jau 85-erius metus! Tos istorijos dalimi ir kūrėjais yra asmenybės, kurių šiandien jau nėra tarp mūsų, tačiau tos istorijos dalimi šiandien esame kiekvienas LKD narys, kiekvienas, kuris yra kartu su mumis! Savo darbais ir pokyčiais, savo buvimu ir palaikymu mes judame pirmyn ir, tęsdami veiklos istoriją, esame šių dienų ir ateities istorijos kūrėjais.

Turime nepamiršti pareigos bei atsakomybės ir toliau kurti istoriją, kad mūsų ateities kartos galėtų pasakyti: „Tai, kas šiandien ir šiuo metu realu, kadaise LKD kūrėjams tikriausiai atrodė neįmanoma!“ Linkiu, kad, kartais net ir jausdami baimę ar nerimą, įveiktume iššūkius, kaip tą darė pirmieji mūsų istorijos kūrėjai. Linkiu, kad nuolat skubantis laikas ir besikeičianti kasdienybė nesunaikintų galingo mūsų bendruomenės vienybės geno. Linkiu, kad Lietuvos kurčiųjų draugijos istorija niekada nesibaigtų, o jos verčiami puslapiai neturėtų galutinio ir baigtinio taško ar daugtaškio. Dėkoju kiekvienam, kuris buvo, yra ir bus LKD istorijos kūrėju!

Kęstutis Vaišnora
LKD prezidentas

Vertimo centro vyriausiosios vertėjos
Dalės Nevardauskienės

klausėme, ar vertėjams skambino
kurtieji rinkimų dieną?

Pavyzdžiui, gal per vertėjus klausė
apylinkių rinkimų komisijų,
kaip reikia teisingai užpildyti rinkimų lapus.

Vertėja sakė, kad per rinkimus nebuvo nė vieno vaizdo skambučio.
Kurtieji balsavo savarankiškai, mokėjo tai daryti.

Visos rinkimų dienomis vykusios spaudos konferencijos, nufilmuotos kandidatų diskusijų laidos ir informacijos apie rinkimus vaizdo klipai, transliuojami LRT televizijoje, buvo verčiami į gestų kalbą. Tačiau šiemet išankstinio balsavimo metu ir rinkimų dieną atvykę balsuoti kurti rinkėjai galėjo skambinti

„Skype“ programėle, adresu **24/7LGKvertimas**, dėl vertimo tik iš savo išmaniųjų įrenginių. Siekiant apsaugoti konfidencialią informaciją naudoti skambučių apylinkės rinkimų komisijos turimus išmaniuosius įrenginius leista nebuvo. Įdomu, kad kurtieji kartu su visa Lietuva ne tik šiemet rinko savivaldybių tarybas ir merus, bet ir siekė būti patys išrinkti. Su socialdemokratais į Kauno r. savivaldybės tarybos narius pretendavo LKSK prezidentas **Edvinas Kriūnas**, o į Klaipėdos m. tarybą su Liberalų sąjūdžiu – **Nina Šamakova**. Deja, abu kandidatai į tarybas nepateko. Linkime, kad kitą kartą pasisektų labiau.

2023 m. balandžio 29–30 dienomis, savaitgalį, vyks 32 Lietuvos kurčiųjų draugijos suvažiavimas. Suvažiavimo vieta: Vytauto Didžiojo universiteto mažojoje salėje.

Adresas: S. Daukanto g. 28, Kaunas.
Suvažiavime bus renkamas prezidentas, Respublikinė valdyba, Revizijos komisija. Revizijos komisija tikrina, ar Draugija tinkamai leidžia pinigus. Apie kandidatus į prezidentus daugiau skaitykite 5 psl.

PSICHOLOGINĖ PAGALBA GESTŲ KALBA

Donata Lukošienė
Facebook: Psichologė Donata
El. p.: tak.stanaitis@gmail.com

Vilma Narkevičienė
Skype: LKD psichologė
El. p.: vilmanarke@gmail.com

Kurtiesiems vėl teikiama psichologo pagalba gestų kalba. Pagalba nemokama, gali būti žmogui ir grupei žmonių.

Pagalbą teikia psichologės **Donata Lukošienė** ir **Vilma Narkevičienė**.

Galima rinktis, kurios psichologės prašyti pagalbos. Kaip į psichologę kreiptis, sužinokite pasinaudoję QR kodu. 📄

Pagal projektą „Lietuvos kurčiųjų draugijos rėmimas 2023 m.“ iš viso suplanuota net 18 veiklų. 📄

Projektą 75 841 eurų suma remia Neįgaliųjų reikalų departamentas prie SAM.

Kurčiųjų draugija šiemet vykdys daug veiklų. Mokys savo darbuotojus naujų sugebėjimų. Gins kurčiųjų teises, švies visuomenę apie kurčiuosius. Ruoš kurčius savanorius, sieks kurčiųjų

geresnio įdarbinimo. Mokys, kaip interneto svetaines pritaikyti gestų kalba. Leis kurčiųjų laikraštį. Kovos prieš smurtą. 📄

PASKAITOS KURČIŲJŲ BENDRUOMENĖS NARIAMS „SMURTAS ARTIMOJE APLINKOJE“

Vilnius / Kaunas / Klaipėda / Šilutė / Panevėžys

Paskaitos organizuoja:

Veiklos vykdoma finansuojama Neįgaliųjų reikalų departamentu prie SAM.

PASAULINĖ KLAUSOS DIENA

Kasmet kovo 3 d.

Ausis yra klausos ir pusiausvyros organas. Klausos yra vienas iš penkių pojūčių, kuriais pažįstame pasaulį. Klausos mums leidžia bendrauti ir suprasti aplink esantį pasaulį.

Priziūrėkime savo ausis ir saugokime klausą!

PATARIMAI, KAIP SAUGOTI AUSIS

BŪTINA

Trūkumų aplinkoje naudoti ausį kėlikus.

Nėra klausos aparatus, įrengtų ausyse.

Kiti: ausis valyti švelniais drabužiais, švelniais šepetėliais.

Naudoti vertėmoms ausinėms ar kitas ausis kėlikus.

Reguliariai tikrinti klausą.

Kreiptis į gydytoją klausus ar klausos problemoms.

Prašyti arba mokyti neturintį vėdinimą.

Klausyti trūkumų ausinėms.

Pasaulio geriausių klausos specialistų rekomenduojama 3D išvaizda, kurią galima rasti internete. 3D išvaizda, kurią galima rasti internete. 3D išvaizda, kurią galima rasti internete.

Tėvų organizacija **PAGAVA** parengė atmintinę, kaip saugoti ausis. Atmintinė parengta Pasaulio sveikatos organizacijai leidus naudotis jos informacija. Atmintinėje daug naudingų patarimų, paskaitykite. 📄

Per metus vertimo paslaugų Vilniuje kreipėsi 60 ukrainiečių. Apie tai papasakojo Vilniaus skyriaus vedėja **Danguolė Dragūnienė**. Vedėja džiaugėsi, kad ukrainiečiai gerbia vertėjų darbą.

6 lietuviai kurtieji keliavo pėsčiomis po La Palmos salą. Sala priklauso Ispanijai. Savo įspūdžius apie kelionę kitame laikraštyje papasakos žygeivis **Algirdas Pazdrazdis**.

Tegul nuoširdūs užuojautos žodžiai palengvina skausmą... Dėl mylimos Mamytės mirties nuoširdžiai užjaučiame vyresniąją priešmokyklinio ugdymo mokytoją **Astą Sviderskienę**, jos šeimą ir artimuosius.

Panevėžio kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų pagrindinės mokyklos bendruomenė

Ar verkti yra blogai?

Donata LUKOŠIENĖ
LKD psichologė

Visi kartais nori verkti.

Verkti galima ir

tai yra gerai.

Ašaros išvalo jausmus, įtampą, palengvėja.

Leiskite sau ir kitiems verkti.

Jeigu sunku būti, kai kitas verkia, nieko nesakykite, tik būkite kartu.

Negalima sakyti „Baik verkti“, nes negalima uždaryti jausmų viduje.

Jausmai viduje kaupiasi ir sprogsa ant kitų arba gadina sveikatą.

Geriau išlieti savo jausmus ir verkti.

Verkti nėra silpna.

Verkia visi žmonės. Tai normalu.

Yra daug jausmų ir daug situacijų, kurios sukelia norą verkti. Galima verkti iš džiaugsmo, iš skausmo, pykčio ar liūdesio. Ir man taip gaila matyti, kad dar tiek daug žmonių bijo verkti arba galvoja, kad verkti negalima.

Pasakysiu iškart: VERKTI GALIMA ir VERKTI YRA GERAI.

Kodėl? Nes tai yra natūrali emocijų išraiška. Per ašaras organizmas valosi nuo jausmų, nuo įtampos, po verkimo dažniausiai palengvėja. Ir tai yra gerai. Leiskite sau ir žmonėms, kurie yra šalia, verkti. Leiskite vaikams verkti.

Galbūt jums yra nepatogu, nemalonu, sunku būti šalia, kai kitas žmogus verkia, gal nežinote, ką pasakyti ar padaryti. Bet dažniausiai nieko ir nereikia sakyti. Užtenka būti šalia, galbūt galima apkabinti. Galima sakyti: „Aš čia su tavimi“, „Aš suprantu, kad tau sunku“, „Aš klausau tavęs, papasakok.“

Galima sakyti daug ką, tik nesakykite „Baik verkti“. Tai rodo, kad emocijos yra blogai, kad liūdėti negalima ir kad tai, kas vyks-

LKD archyvo nuotr.

ta su žmogumi, nėra normalu. Bet tai nėra tiesa. Visos emocijos turi priežastį. Ir, išmokę jas užgniaužti, „nuryti“, jas uždarome savyje, kur emocijos kaupiasi ir galų gale:

- arba **sprogsa**, tada nukenčia niekuo dėti žmonės ir mes jaučiamės dar blogiau, jaučiamės kalti, pikti ant savęs ar kitų. Bet tada šiek tiek palengvėja;

- arba **gadina sveikatą iš vidaus**: jeigu nerodome savo jausmų, jie niekur nedings. Bet gali pradėti dažniau skaudėti galvą, pečius, nugarą, pilvą. Galite dažniau peršalti arba susirgti rimta liga, nes organizmui sunku iškęsti tiek daug susikaupusių jausmų.

Vengdami pasekmių, išmokykite išlieti jausmus. Ir čia gali padėti paprasčiausias verkimas. Tad, jeigu jaučiate, kad prisikaupė daug įtampos, sunku, liūdna, norite verkti – verkite. Ir, nesvarbu, ar esate vienas, ar su kitais žmonėmis. Jeigu norite verkti, bet atrodo, kad ašarų nėra, gali padėti liūdnas filmas ar liūdna muzika, pabūti vienam ir ramiai pagalvoti apie tai, kas liūdina.

Svarbu prisiminti, kad verkimas nereiškia, kad esate silpnas ar nerimtas. Tai rodo, kad esate paprastas žmogus, kuriam šiuo metu visko per daug.

Lietuva – vaikų širdelėse

Lina SUBAČIENĖ

Kauno kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centro ikimokyklinio amžiaus vaikai ir pedagogai kartu su visa Lietuva minėjo svarbią datą – Kovo 11-ąją (Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną).

Mokytoja Daiva Čekanavičiūtė organizavo ikimokyklinio amžiaus vaikų piešinių parodą „Mano Lietuva“. Įgyvendindami parodos idėją, vaikai ir tėveliai namuose drauge piešė piešinius apie savo mylimą šalį ir sunešė darbus į ugdymo įstaigą. Paroda vyko

KKNUC pirmojo aukšto fojė.

Mokytojos Lina Subačienė ir Daiva Čekanavičiūtė surengė akciją „Lietuva – vaikų širdelėse“. Vyko edukacija „Pažink Lietuvą“. Vaikai įgijo žinių apie savo Tėvynę, žaidė mokomuosius žaidimus, atliko užduotis.

Paskui lipdė širdelės iš sūrios tešlos, jas nudažė Lietuvos vėliavos spalvomis, spalvino Lietuvos žemėlapius. Šie kūriniai tapo dovanėlėmis. Kovo 11-osios proga visi susirinko apsirengę geltonos, žalios ir raudonos spalvų drabužiais, vaikščiojo po ugdymo centrą ir dovanojo savo rankų darbo dovanėles, sveikindami bendruomenę su Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena.

Kovo 11-osios renginių akimirks Kauno kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centre.

Kandidatai į LKD prezidentus „Akiračio“ ir LKD inf.

Pristatome kandidatų į 2023-2028 m. kadencijos LKD prezidentus rinkimines programas.

LKD archyvo nuotr.

Vaida LUKOŠŪTĖ

Veikla ir išsilavinimas. Šiuo metu dirbu VDU lietuvių gestų kalbos dėstytoja, LKD – projektų vadove. Esu baigusi viešosios komunikacijos bakalauro (VDU), rinkodaros magistro (Klaipėdos universitetas) studijas, įgijau reklamos gamintojo profesinį išsilavinimą (Taikomosios dailės mokykla) bei SEO kvalifikaciją. Daugelis klausia, kas yra SEO. Paaiškinsiu: SEO specialisto darbas yra sukurti optimizavimo strategijas, kurios padidintų įmonės svetainės reitingą paieškos sistemoje. Taip pat šiuo metu studijuojau VDU specialiąją pedagoginę pagalbą, specialiąją pedagogiką (bakalauro studijos, II kursas).

Tikslai. Norėčiau pristatyti kandidatavimo priežastis bei kokie yra mano tikslai. Aš esu neprigirdinčioji, todėl kurčiųjų bendruomenės ateitis man yra svarbi.

Turiu keletą diplomų, bet svarbiausias, kurio siekiu dabar. Šių studijų kryptis – surdopedagogika, kad galėčiau padėti klausos negalią turintiems vaikams. Artėja 2024-ieji, kai bus pereita prie įtraukiojo ugdymo, ir daugelis tėvų nerimauja, kaip seksis integruotis jų klausos negalią turintiems vaikams. Mano tikslas įsitraukti į darbo grupę ir kelti klausimus šia tema, diskutuoti.

LKD šiuo metu vykdo įvairias veiklas, bet po suvažiavimo ateis nauja komanda, tęstinumas gali ir nutrūkti. Mano tikslas yra toliau tęsti pradėtas veiklas ir pilnai jas įgyvendinti. Pavyzdžiui, Lietuvių gestų kalbos įstatymas dar nėra patvirtintas, taip pat nėra iki galo užbaigtas projektas dėl geresnės neįgaliųjų komunikavimo galimybių. Todėl imsiuosi visų reikiamų veiksmų veikloms iki galo užbaigti.

LKD įmonių situacija šiuo metu yra sudėtinga. Praėję metai buvo sunkūs ir proble-

miniai, todėl LKD įmonėms suteikė pagalbą. Mano tikslas yra skirti dėmesį įmonių kontrolei, kad situacija imtų gerėti. LKD pastato Vilniuje situacija taip pat ne gerėja, o blogėja. Todėl reikalinga tinkama strategija ir planas, ką daryti.

Noriu suburti stiprią LKD komandą, kuri rengtų projektus ir būtų atsakinga už viešinią ir sklaidą, kad kurtiesiems būtų atvertos didesnės informacijos prieinamumo galimybės. Kasmet atsiranda įvairių nenumatytų problemų, pavyzdžiui, 2020 metais kilo COVID-19 pandemija, vėliau – karas Ukrainoje, todėl iškilus nenumatytiems atvejams būtina greita reakcija problemoms spręsti. Todėl ir mano tikslas per 5 metų kadenciją greitai reaguoti į iškilusias naujas problemas, situaciją suvaldyti.

Svarbu bendrauti su kurčiųjų bendruomene, dalintis idėjomis ir įgyvendinti visas veiklas. Tikiuosi jūsų palaikymo!

LKD archyvo nuotr.

Vytautas PIVORAS

Sveiki, visi Lietuvos kurčiųjų draugijos nariai!

Išsilavinimas. Tuometiniame Lietuvos edukologijos universitete įgijau socialinės pedagogikos bakalauro diplomą.

Kodėl pateikiau savo kandidatūrą? Kurčiųjų bendruomenėje yra daug įvairių žmo-

nių, turinčių skirtingas patirtis, istorijas, darbus, žinias, susiduriančių su įvairiais iššūkiais. Aš toks pats kaip jūs. Aš taip pat susiduriu su neprieinamumu ar kitais iššūkiais. Aš visa tai matau ir nusprendžiau kandidatuoti, kad kartu su jumis mes tuos iššūkius įveiktume.

Aš, kaip kandidatas į LKD prezidentus, turiu du tikslus.

Pirmas tikslas. Esu kurčiasis. Noriu parodyti, kad kurčias organizacijos prezidentas, palaikydamas ryšį su bendruomene, gali sėkmingai vykdyti veiklą. Noriu įrodyti, kad kurtieji gali siekti užsibrėžtų tikslų, tobulėti ir savo pavyzdžiu įkvėpti bei motyvuoti kurčiuosius ir ateityje būti organizacijos vadovais ar siekti LKD prezidento posto.

Susitikimų su girdinčiais įvairių įstaigų atstovais, politikais ir kitais žmonėmis metu noriu parodyti, kad aš, būdamas kurčiasis, esu kaip ir kiti kurčiųjų bendruomenės nariai: mes patiriame sudėtingus iššūkius dėl neprieinamumo ar kitų problemų. Noriu jiems parodyti, kaip, dirbdami kartu, mes galime išspręsti kurčiųjų bendruomenei kylančius iššūkius.

Antras tikslas. Neįgaliųjų teisių konvencijoje yra įrašytos nuostatos, susijusios su kurčiųjų teisėmis: teisė į gestų kalbą, teisė į mokslą, teisė į darbą, pomėgius ir saviraišką. Teisė informaciją gauti gestų kalba. Teisė gauti kokybiškas ir pritaikytas vertimo, socialines ir kitas paslaugas. Turėti tinkamą mokymosi aplinką, tinkamą darbo aplinką, sudarytas galimybes siekti išsilavinimo. Būtinai, kad įvairios institucijos sudarytų tinkamas sąlygas kurtiesiems, įgyvendindamos minėtas nuostatas.

Manau, kad įgyvendinus šiuos tikslus, kurčiųjų bendruomenė suklestės.

Ačiū, kad skaitėte.

Tikiuosi Jūsų palaikymo!

LKD PREZIDENTO RINKIMAI: KANDIDATŲ PRISISTATYMAS

LKD Kauno skyrius: darbščiai ir motyvuotai komandai visos užduotys pagal jėgas

Nijolė KRASNIAUSKIENĖ

„Sėkmė priklausyti tokiam kolektyvui“, „didžiuojusi būdamas LKD Kauno skyriaus komandos narys“, – vienas per kitą tikino pašnekovai ir savo pasakojimais vis pildė solidaus, patikimo ir atsidavusio bendruomenės reikalams kolektyvo paveikslą. Komandą sudaro 13 specialistų, bet tai tik skaičius. Iš tikrųjų, darbuotojai labai įgudę, mobilizuoti, tad, kai reikia, geba akimirksniu padvigubinti savo pajėgumus. Galima sakyti, kad darbuotojų Kauno skyriuje visada tiek, kiek reikalauja situacija. Jiems vadovauja pernai pavasarį 2022–2027 metų kadencijai Kauno kurčiųjų bendruomenės išrinktas vadovas **Mykolas BALAIŠIS** (taip pat yra LKD viceprezidentas), veiklus, ambicingas ir nepavargstantis lyderis. Mums bendraujant vis nepaliko mintis, kad dabartinėms pareigoms vadovas tarsi ruošėsi visą ligšiolinį gyvenimą, grūdinosi, kaupė patirtį ir kūrė viziją. Dabar atėjo laikas kartu su komanda visa tai paversti tikrove.

Pasakoja vadovas

KAUNO KURČIŲJŲ ĮSTAIGOS. „Pasitarėme, kad bus naudingiau darbuotojus įdarbinti LKD Kauno skyriuje, ankstesniais terminais kalbant, Kauno TV. Taip ir padarėme. Dabar Kauno kurčiųjų centre (buvęs Kauno KRC) figūruoju tik aš. Ši įstaiga mums bus reikalinga tarptautiniams projektams vykdyti“, – kol kas tik puse lūpų apie ateities planus kalba M. Balaišis.

Suprantama, kodėl vadovas sveria kiekvieną žodį. Šiandien pirmiausiai reikia sustyguoti darbą pagal akredituotos įstaigos modelį, prisitaikyti prie naujos tvarkos, paruošti jai komandą ir kurčiųjų bendruomenę. Tačiau pašnekovas užtikrintas: reikia – vadinasi, padarys.

AKREDITACIJA. M. Balaišis per spaudą padėjo kurtiesiems, kad jie, nors ir yra užimti, randa laiko registruotis akredituotoms paslaugoms. Kauno mieste suplanuotas aptarnauti maksimalus akredituotų asmenų skaičius yra 250, šiuo metu akreditaciją jau apsiformino 200, Kauno r. iš 60 narių akreditavosi 40, Kaišiadoryse iš 20 – 18, Prienuose iš 20 – 12, Jonavoje iš 30 – 13 asmenų. Tad darbuotojams tik spėk suktis.

PADĖTIS RAJONUOSE. Sudėtinga padėtis, pasak vadovo, yra Raseiniuose ir Šakiuose, ten nepavyko surasti kurtiesiems paslaugas teikiančių kvalifikuotų, LGK mokančių darbuotojų. Ir kurčiųjų nedaug tėra, jaunimas jau seniai išvažiavo mokytis ir gyventi į miestus,

kur kurčiųjų bendruomenės didesnės. M. Balaišis susitarė vykti į minėtų rajonų socialinių paslaugų centrus derėtis dėl nuotolinių paslaugų teikimo. Ragins įsigyti planšetes ir vaizdo skambučiais kreiptis į Kauno skyriaus darbuotojus kaskart, kai prireiks paslaugų kurtiesiems. Prienų, Kauno, Kaišiadorių ir Jonavos rajonų klausos negalią turintiems gyventojams paslaugos nepertraukiamai teikiamos nuo metų pradžios. Marijampolės, Kėdainių ir Vilkaviškio skyriai paslaugų teikimą organizavo savarankiškai, akreditavosi kaip atskiros įstaigos ir esą puikiai tvarkosi.

SAVIVEIKLA. Nors socialinių paslaugų teikimas yra prioritetinė veikla, kauniečiai toliau puoselėja ir kultūrinę veiklą. Užsitikrino Lietuvos kultūros fondo paramą ir per LKD Kėdainių skyrių finansuos šokių ir imituojamųjų dainų bei pantomimos būrelių veiklą.

KURČIŲJŲ NERŪŠIUOS. M. Balaišis su komanda ypač stengiasi dėl lygių galimybių užtikrinimo tarp pačių kurčiųjų. Daro viską, kad socialinės paslaugos būtų prieinamos kiekvienam Kauno apskrities klausos negalią turinčiam asmeniui. Nesvarbu, jis akreditavęsis ar ne, priklauso Kurčiųjų draugijai ar nėra jos narys.

PADĖKA. Pašnekovas dėkingas Kauno TV pirmininkei ir KKRC direktorei Jūratei Pugačiauskienei už įdirbį ir palikimą. Vadovė su būrė kompetentingą ir draugišką komandą, užtikrino gerą psichologinį klimatą kolektyve. Dėl to jam netenka visko pradėti nuo pradžių,

LKD Kauno skyriaus vadovas Mykolas Balaišis.

yra lengviau prisitaikyti prie pokyčių, užteko komandą papildyti keliais naujais nariais. Kolegoms M. Balaišis dėkojo, kad patikėjo juo, nepabūgo iššūkių ir pasiliko dirbti toliau.

Pildydamas redakcijos prašymą supažindinti su Kauno apskrities kurčiųjų bendruomenę aptarnaujančia komanda, vadovas pasiūlė viską sužinoti iš pirmų lūpų.

Pasisako specialistai

Kristina Šabūnaitė, finansininkė ir „dešinioji vadovo ranka“ (anot M. Balaišio), prieš 8 metus peržengusi Kauno kurčiųjų įstaigos slenkstį, teigia, kultūrinio šoko neišgyvenusi. Mat kurčiųjų bendruomenę pažino dar vaikystėje, per savo kurčią senelę, kuri visą gyvenimą buvo Kauno KRC lankytoja.

„Akiračiui“ finansininkė sakė: „Anksčiau

rašydavome projektus, gaudavome metams lėšų sumą ir suplanavę galėjome jas leisti. Nuo šiol lėšos mums „įkris“ beveik einamuoju laiku: priklausomai nuo akredituotų asmenų ir jiems suteiktų paslaugų skaičiaus atitinkamą mėnesį. Tai reiškia, kad klientų atsinešti „neįgaliojo krepšeliai“ tampa mūsų pragyvenimo šaltiniu ir klientams teikiamų paslaugų garantu.“

Finansininkė įvertino pokyčių naudą: „Nuo šiol planuoti veiklas ir pildyti dokumentus mums yra sudėtingiau, bet įstaigos finansinė padėtis tapo geresnė. Prieš tai daug metų iš eilės įstaigos finansavimas nedidėjo.“

Greta Gustienė, 2005 m. peržengusi tuomečio KKRC slenkstį, pirmiausiai buvo įdarbinta informante, įgijusi patirties, tapo socialine darbuotoja. Specialistei 2012–2022 m. buvo patikėtas ypač platus veiklos laukas: buvo Jonavos, Kaišiadorių, Prienų, Raseinių ir Kauno rajonų projektų vadovė, taip pat dirbo Kauno m., Kauno r., 2020–2022 m. – dar ir Prienų r. projektų vykdytoja.

Be įprastinių socialiniam darbuotojui funkcijų, p. Gretos gerųjų darbų skrynelėje yra ir kai kas originalaus. 2011 m. Kauno m. savivaldybė finansavo jos iniciatyvą „Informacijos sklaida viešajame transporte Kauno mieste“. Projekto lėšomis buvo sukurti 2 vaizdo klipai, jie išversti į gestų kalbą. Jie buvo rodomi viešajame miesto transporte įrengtuose LCD ekranuose.

2023 m. G. Gustienės pareigos – socialinių paslaugų koordinatorė. Dabartinę savo veiklą specialistė apibūdina kaip atsakingą darbą su dokumentais, nuolatinių ryšių palaikymą su savivaldybės įstaigomis, ataskaitų rengimą, vykdomų veiklų koordinavimą ir kt.

G. Gustienė – sava kurčiųjų bendruomenėje nuo gimimo. P. Gretos mamytė Joana Šabūnienė, kuriai jau greit 85-eri, yra ilgametė kurčiųjų bendruomenės narė, buvusi aktyvi saviveiklininkė ir sporto entuziastė. Pašnekovė sako, kad labai didžiuojasi savo mama, kuri iki šių dienų aktyviai dalyvauja senjorų susitikimuose ir šventėse.

Povilas Balčiūnas, sociologo bakalauro ir visuomenės sveikatos specialisto magistro diplomus turintis specialistas, įstaigoje įsidarbino daugiau kaip prieš 4 metus ir atlieka keleriopas funkcijas: palydėjimo, informavimo, naudojimosi informacinėmis technologijomis (IT) mokymų, viešųjų pirkimų organizatoriaus.

Viena svarbiausių Povilo užduočių – padėti klientams įgusti savarankiškai naudotis IT: internetu apmokėti sąskaitas, gebėti įsidiesti naujas programas, susirasti informaciją ar su bičiuliais bei artimaisiais bendrauti nuotoliu.

Beje, darbą susirasti (už sistemos ribų) Povilui praeityje yra padėję dabartiniai kolegos, o vėliau ir priėmė į savo komandą. Štai kodėl asmeninius ar grupinius IT mokymus individualios pagalbos specialistas veda labai atsakingai: tyliai sau pasvarsto, kad galbūt jo suteiktos žinios, paslaugos atvers žmogui daugiau perspektyvų ir gyvenimą pakreips geresne linkme, kaip kažkada nutiko jam.

Povilą ir jo seserį neprigirdėjimas pavijo „peršokęs“ vieną kartą – klausos negalią turėjo ir jų senelė.

Gražina Dambrauskienė – komandos narė nuo 1995 m. Gimė girdinčiųjų šeimoje, neprigirdėti pradėjo vaikystėje persirgusi plaučių uždegimu nuo skirtų per stiprių vaistų.

„Mūsų darbe labai svarbu įsiklausyti į žmonių poreikius, sudaryti sąlygas jiems bendrauti, pasiguosti, būti išklaustytiems“, – vardijo socialinė darbuotoja tai, kas sunkiai telpa į sociologines ataskaitas, bet iš tikrųjų yra jos ir kolegų darbo esmė.

„Jei pajuntu, kad žmogų ar šeimą ištiko krizė, mobilizuoju pagalbą. Kai kurių specialistų pagalbą kurtieji priima noriai, o štai dėl psichologinių konsultacijų kartais dvejoja. Matyt, mano, kad jei kreipsis į psichologus, tai taps laikomi turintys proto ar psichikos negalią. Visada aiškinu, kad taip jokių būdu nėra, – pasakojo pašnekovė. – Nesulaukusi problemų turinčių asmenų klube, einu ir į namus. Žinoma, čia žmogaus valia: priimti pagalbą ar jos atsisakyti.“

G. Dambrauskienė užsimena, kad kartu su kolektyvu ji ne tik dirba, bet kartais ir kartu leidžia laisvalaikį. Šiemet jie yra suplanavę kelionę į užsienį.

Aurelija Oleckienė pirmiausiai atiduoda duoklę šiandieninėms technologijoms. Teigia, kad daugeliu atvejų bendruomenės nariams gali padėti neišeidama iš Kauno skyriaus: susimokėti komunalinius mokesčius, užpildyti prašymų formas, užregistruoti į priėmimą pas specialistus, surasti reikalingą informaciją. Visko žinoti neįmanoma, teigia p. Aurelija, bet tam yra sukurtos paieškos sistemos, jos padeda užpildyti visas žinių spragas.

Tačiau pats mieliausias individualios pagalbos specialistei tiesioginis darbas su žmonėmis. Štai, pvz., keičia senjorų porai meistras duris. Į vietą atvykusi ir šeimininkams bei meistrui tarpininkaujanti specialistė išsiaiškina, kad aplink staktą esančios sienos tvarkyti meistrui nepriklauso. Vadinasi, šeimai reikės ieškoti dar vieno meistro? A. Oleckienė, pasitarusi su šeimininkais, susitaria su durų meistru dėl papildomos paslaugos. „Palengvėjimas, džiaugsmas ir dėkingumas klientų veiduose, kai pasiseka jiems padėti – štai kas yra geriausia mano darbe“, – šypsodamasi sakė pašnekovė. A. Oleckienė gerai moka rusų kalbą, tad jai patikėta aptarnauti Kaune apsi stojusius kurčius karo pabėgėlius iš Ukrainos.

Specialistė Kauno KRC iki 2023 m. taip pat buvo atsakinga už užimtumo veiklą. „Gamino me su būrelio nariais tai, ko nenusipirksi jokiaje parduotuvėje, o darbus pristatydavome neįgalųjų darbų parodose“, – pasakojo A. Oleckienė.

LKD Kauno skyrius: darbščiai ir motyvuotai komandai visos užduotys pagal jėgas

L. Miskelio nuotr.

→ **Jūratė Pugačiauskienė** 15 metų ėjo KKRC direktorės ir Kauno TV pirmininkės pareigas, tad turbūt visai Lietuvos kurčiųjų bendruomenei jos veidas pažįstamas. Tačiau tik nedaugelis žino, kad šiemet ji tapo savanore. Kovą kaip tik ruošė 4 pradinukus pasirodymui LKD 85-mečio šventėje. Visi mažieji dainorėliai – geri jos pažįstami, daugiausiai iš dukros Gintautės Sinkevičienės klasės. Imituojamąsias dainas šventėje atliks suaugusieji, o mažieji prisijungs priedainiui.

„Daviau pažadą Mykolui, kad padėsiu, kiek tik jam reikės“, – nespurto jokių darbų buvusi vadovė. Balandžio 1 d. J. Pugačiauskienė prisijungs prie skyriaus komandos ir dalinsis pareigomis su įdarbinimo specialistu V. Valiauga, taip pat kaip individualios pagalbos specialistė aptarnaus Prienų r. kurčiuosius.

Vida Eskertienė tarp kolegų yra tikra rekordininkė – 39 metai, kai ji dirba įstaigoje. 33 metus moteris atidavė kultūrinei veiklai ir tuomet daugiausiai į bendruomenę kreipdavosi nuo scenos (apie V. Eskertienės nuopelnus Kauno saviveiklai „Akiratis“ rašė užpėnai).

Dabar jau šešti metai, kai p. Vida realizuo-

ja save bendraudama tiesiogiai su klientais ir jaučiasi nė kiek ne mažiau patenkinta savo darbu: teikia socialines paslaugas bendruomenės, kuriai priklauso ir pati, nariams. Tai – pagalba tvarkant kasdienes žmonių reikalus, kaip registracija pas gydytojus dėl elektroninių receptų išrašymo, gaunamų laiškų turinio išaiškinimas, „vienos sąskaitos“ komunaliniams mokesčiams apmokėti sukūrimas ir kt.

„Be tradicinių veiklų, šiemet – dar ir neplanuota. Kaune yra 11 seniūnijų, tai turime prievolę palydėti ir „parodyti“ mūsų žmones jų administracijoms, – apie Kauno savivaldybės reikalavimą kurčių žmonių akreditaciją vykdyti per seniūnijas, kiek ironizuodama, komentuoja pašnekovė ir palygina: – Man patikėta aptarnauti Kauno rajono kurčiuosius. Rajono savivaldybė klausos negalią turinčių gyventojų neverčia pas juos atvykti, pasitiki mumis. Mūsų padedami, kurtieji užpildo akreditacijai reikalingus dokumentus, o mes juos pateikiame savivaldybei.“

Vytautas Valiauga daugeliui galbūt geriau pažįstamas kaip kurčiųjų pedagogas, LKD atvejo vadybininkas, LGK vertėjas, bet šiemet jis įsidarbino Kauno skyriuje ir tapo įdarbinimo specialistu. Į jį kreipiasi asmenys, norintys įsidarbinti ar keisti darbą, taip pat iškilus klausimų dėl Darbo kodekso nuostatų taikymo: atostogų, išeitinių išmokų, NPD taikymo, atlyginimo dydžio ir kt.

„Nuolat seku darbo skelbimus, suinteresuotus asmenis informuoju apie rastus patrauklius pasiūlymus. Tačiau atkreipiau dėmesį, kad skelbiama ir tokių pasiūlymų, kurie kartojami kas 2–3 mėn. Darbintis tokiose įmonėse kurtiesiems nepatariu, akivaizdu, kad ten ilgai neištvers“, – apie tai, kad iš tikrųjų egzistuoja „toksiškos“ darbo vietos, užsiminė pašnekovas.

Specialistas visada išklauso klientų pageidavimus ir, ieškodamas darbo, į juos atsižvelgia. Ukrainiečius įdarbinti jam dabar prisieina rečiau, dauguma atvykėlių jau turi darbą.

V. Valiauga bendrauja ne tik su užimtumo tarnyba, bet ir skambina potencialiems darbdaviams. Jam apmaudu, jog gyvename XXI a., bet vis dar yra vadovų, kurie išgirdę, kad ieškantis darbo žmogus kurčias, pradeda išsisukinėti dėl pokalbio arba tiesiog padeda ragelį.

Dirba rajonuose

Asta Dzedulionienė, Kaišiadorių socialinė darbuotoja, šiame darbe – 19 metų. Čia tas pats įstaigos pavadinimas – LKD Kauno skyrius – bei tokia pat aukšta darbo kultūra, skiriasi tik teikiamų paslaugų geografija. 60 klausos negalią turinčių rajono gyventojų visą reikalingą pagalbą gauna rajono centre: socialines, įdarbinimo, pavėžėjimo ir užimtumo paslaugas.

Klausinėjame apie pavėžėjimo paslaugą. Kaišiadorių rajone jos reikia 10 kurčiųjų. Kadangi į kai kuriuos kaimus priemiestiniai autobusai iš viso nekursuoja arba važiuoja retai, žmonės negali pasiekti rajono centro įstaigų. Pavėžėjimo paslauga darbuotoja „kompensuoja“ viešojo transporto stygių: paima ir nuveža klientus ten, kur reikia.

Kaišiadoryse klesti užimtumo veikla: šiemet tęsiamas žvakių, muilų liejimo, prekybos šiais gaminiais, pakavimo, skiautinių siuvimo įgūdžių lavinimas. Tie, kas įvaldė minėtus gebėjimus, nuo šiol galės įsitraukti į naujas veiklas: drabužių siuvimo ir taisymo būrelį, taip pat mokytis taškavimo technikos pradmenų.

Prie kurčiųjų šiemet prisijungė neprigirdintys asmenys su proto negalia. Pastaruosius vienijanti organizacija pernai nesiakreditavo ir užsidarė.

Inga Nacevičiūtė – individualios pagalbos specialistė Jonavoje. Darbo patirtis kurčiųjų sistemoje – daugiau kaip 7 metai. Įsilieję bendruomenę tarsi atsitiktinai: gavėję sutikta pažįstama pakvietė dirbti, vėliau pasiūlė perimti jos pareigas, – o dabar pašnekovė savęs kitur jau neįsivaizduoja. „Darbas prasmingas, įdomus ir jaučiuosi esanti savo vietoje“, – sakė p. Inga. Gestų kalbos išmoko, kaip pati sako, iš anksčiau Jonavoje dirbusios puikios savo amato žinovės vertėjos Nijos Vareikienės.

Pašnekovė dėkoja buvusiai ir esamai skyriaus administracijai už tai, kad niekada specialistų neskirsto į centro ir rajonų. Visi Kauno skyriaus darbuotojai turi tokias pat

sąlygas tobulėti, dalyvauti mokymuose. Dėl to gali užtikrinti lygiavertės kokybiškas paslaugas savo klientams. Mokymai naudotis IT, susirasti informaciją, teikti pirmąją pagalbą, seminarai, kaip apsaugoti save ir savo turtą – tai tik dalis užsiėmimų, kurie pastaruoju metu buvo pasiūlyti jonaviečiams. O laisvalaikio, kad nenuobodžiautų – batikos, žvakių liejimo, karoliukų vėrimo, mezgimo užsiėmimai. O kur dar edukacinės išvykos pas kaimynus į Latviją, po Lietuvą.

Akivaizdu, 90 kurčių jonaviečių – didelė, šauni, veiklą nestokojanti šeimyna. Kai kurias veiklas bendruomenė organizuoja kartu su partneriu – Jonavos vaiko ir šeimos gerovės centru.

Naujos darbuotojos

Neringa Valiaugienė kovą papildė įstaigos socialinių darbuotojų gretas. Informacijos ieškojimas ir rinkimas, ekskursijų, paskaitų organizavimas, naujienų sklaida ir kt. – štai už ką yra atsakinga naujoji darbuotoja. Socialinį darbą moteris iki 2022 m. spalio pabaigos dirbo UAB „Atropoje“. Taip pat Neringa – KKNUC mokytojo padėjėja.

Aldona Kvaselytė prie komandos prisijungė taip pat kovą. Ji veda užimtumo būrelį ir planuoja, kad į jos rengiamus rankdarbių ir įvairių technikų mokymosi užsiėmimus

L. Miskelio nuotr.

kas savaitę ateis bent 25 asmenys. Aldonos pagrindinis darbas – KKNUC pradinių klasių mokytoja.

LKD 85-ąjį gimtadienį švenčiant

„Akiračio“ inf.

Mildos He nuotr.

Rimantas Jonas Ramonis.

Lietuvos kurčiųjų draugiją ir šalies kurčiųjų bendruomenę su jubiliejinio gimtadieniu sveikina Rimantas Jonas RAMONIS (86). Garbus kaunietis savo likimą su kurčiųjų organizacija susiejo prieš 68 metus.

Tais laikais nebuvo nei kompiuterių, nei mobiliųjų telefonų, iš pradžių ir televizijos nebuvo, o radijas mums buvo neprieinamas. Trūko informacijos ir užimtumo.

Į LKD įstojau 1955 metais. Tuo metu organizacija labai rūpinosi morale. Kiekvienas LKD narys jau stodamas žinojo, kad negali blogai elgtis. Aktyviai įsitraukiau į visuomenines veiklas. Tapau pantomimos būrelio nariu, sportavau, dalyvavau fotomėgėjų būrelyje, daug keliau po sovietines respublikas. Prasidėjo tarsi kitas gyvenimas.

Vien ką reiškė išmokyti filmuoti ir montuoti! O vėliau Vengrijoje, Bulgarijoje vykusiuose konkursuose demonstravau savo sukurtus filmus. Dalyvavimas kurčiųjų bendruomenės veikloje labai lavino mano asmenybę. Man tai buvo svarbu, nes į mokyklą mane atvedė pavėluotai, dėl to negalėjau greitai pasiekti rezultatų.

Šiais laikais – nepalyginti, kiek yra daugiau galimybių. Džiaugiuosi, kad lietuvių gestų kalba pripažinta kurčiųjų gimtąja kalba, kad kurtieji lavinami nuo mažens, gali vartoti gestų kalbą mokyklose, dirbti įvairius darbus. Televizijoje verčia LGK vertėjai, vertimo paslaugos prieinamos visą parą, mums sudarytos visos sąlygos eiti ir dalyvauti rinkimuose, balsuoti. Aš taip ir padariau, nuėjau ir atidaviau savo balsą merų ir savivaldybių tarybų rinkimuose.

Viskas, ką šiandien turi kurtieji – tai LKD ilgametės kovos už kurčiųjų teises rezultatas.

Sveikinu Draugiją su 85 jubiliejinio gimtadieniu! Ir toliau raginu ginti kurčiųjų teises, tęsti pradėtus darbus, daryti viską, kad Lietuvoje jaustumėmės gerai. Taip pat noriu LKD vadovams padėkoti už sunkų ir atsakingą darbą. Be jūsų pastangų nebūtų tokių rezultatų.

Dovana svečiams – proga pabūti muzikantais.

Pirmininkas A. Karpauskas (deš.) ir treneris A. Narvilas, išugdę tarptautinio lygio badmintonininkų.

Klaipėdos kurčiųjų sporto klubui „Šermukšnis“ – 30 metų

Kristina RIMKIENĖ

Kovo 5 d. šventiškai nusiteikę klaipėdiečiai rinkosi į Klaipėdos kurčiųjų sporto klubo „Šermukšnio“ jubiliejinį gimtadienį. Renginį organizavusiai klubo sporto tarybai bei savanoriams iššūkių netrūko, bet gausus svečių ir sporto bendruomenės narių būrys ilgamečiui klubo pirmininkui Arnestui KARPAUSKUI bei jo komandai buvo tokia nuostabi sukakties dovana, kad netrukus visi rūpesčiai pasimiršo.

15 metų veiklos „iki gimimo“

Klaipėdos kurčiųjų sporto klubas „Šermukšnis“ oficialiai įregistruotas 1992 m. lapkričio 22 d., bet iš tikrųjų klubas veiklą pradėjo dar 1977-aisiais. Tuomet pajūrio sporto bendruomenės atstovai birželio 24 d. pirmąkart vyko į Panevėžį dalyvauti turistų sąskrydyje, o netrukus, liepos 13 d., tuomečiuose Klaipėdos kurčiųjų kultūros namuose, šeiminių teisėmis, organizavo pirmąjį šaškių konkursą.

Buvusi Klaipėdos kurčiųjų rehabilitacijos centro vadovė Nijolė Kaminskienė išsaugojo dalį klubo veiklų nuotraukų, kuriose įamžintos ir akimirkos iš minėtų renginių. Klubo istorijos pradžią menančias nuotraukas buvusi vadovė perdavė pirmininkui Arnestui.

Sveikinimai

Klubui sveikinimai skriejo iš svečių: Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojos Astos Dirgėlienės, buvusio ir dabartinio LKSK prezidentų – Alekso Jasiūno ir Edvino Kriūno, Panevėžio kurčiųjų sporto klubo „Vėjas“ pirmininko Artūro Juchnevičiaus, LGKVC Klaipėdos teritorinio skyriaus vedėjos Nijolės Kaubrienės,

LKSK prezidentas E. Kriūnas gyrė suaktyvėjusią, skaitlingą klubo veiklą.

anksčiau gestų kalbos vertėja dirbusios, dabar – Klaipėdos pedagoginės psichologinės tarnybos direktorės Ulijanos Petraitienės.

P. Ulijana prisiminė, kaip kurčiųjų sporto bendruomenė kasmet nekantriai laukdavo klubo organizuojamų turistinių sąskrydžių. Be to, U. Petraitienė buvo klubo 10-mečio renginio organizatorė. Tuomet „Šermukšnis“ vienijo apie 130 narių.

3 klubo vadovai

Klubą įkūrėjas ir pirmasis pirmininkas Vidmantas Strumskis (vadavo 1992–1999 m.) komentavo, kad po Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo keitėsi sporto įstatymai, todėl, norėdami toliau vystyti sportinį užimtumą, klaipėdiečiai tiesiog privalėjo įkurti kurčiųjų sporto klubą.

Vidmantas ėmėsi tokios iniciatyvos kartu su aktyvistais Jonu Saviku, Virgilijum Dovydaičiu. Įkurti klubą, iki dabar besididžiuojantį gražiu „Šermukšnio“ pavadinimu, tapo įmanoma, kai tuometinė Klaipėdos miesto savivaldybė kartu su Sporto skyriumi patvirtino klubo įstatus.

Draugiškos Klaipėdos ir Liepojos krepšinininkų varžybos, 1987 m.

Daugiakovės čempionatas 1979 m. Kaune.

V. Strumskis dalinasi prisiminimais. Kalba buvęs LKSK vadovas A. Jasiūnas. Padėkos sportiškiausioms šeimoms.

Pirmajam pirmininkui vadovaujant

Be pirmininko V. Strumskio, Klaipėdos miesto bendruomenė į visuomeninius pagrindeis tuomet veikusių klubo sporto tarybą dar išrinko pavaduotoją Joną Savicką ir du narius: Virgilijų Dovydaitį ir Petrą Kazlauską, sekretore tapo Stasė Dovydaitienė.

Šie žmonės ir budino sporto judėjimą pajūrio miestuose. Aktyvui lengva nebuvo – trūko finansavimo, sales treniruotėms skirdavo rėmėjai, visi dirbo nemokamai. Tačiau tarybai pavyko organizuoti įvairių sporto šakų „vidaus“ (miesto) varžybas, klubo nariai dalyvavo respublikinėse šaškių, šachmatų, stalo teniso, lengvosios atletikos ir krepšinio varžybose.

1994 m. „Šermukšnio“ stalo teniso komanda pirmą kartą buvo pakviesta į tarptautines kurčiųjų varžybas Danijoje. Iš Danijos sportininkai grįžo iškovoję komandinių ir asmeninių prizinių vietų.

Klaipėda – kurčiųjų badmintono sostinė

Viešėdami Danijoje, klaipėdiečiai iš vietinio organizatoriaus išgirdo, kad Europos šalyse tarp kurčiųjų labai populiarėja badmintonas. Grįžę apsisprendė, kad ir jie praktikuos šią sporto šaką. Badmintono treneris Antanas Narvilas sutiko treniruoti „Šermukšnio“ narius.

Iš pradžių į badmintono treniruotes rinkosi gausus klubo narių skaičius, vėliau gretos apmažėjo, atsisijoję atsitiktiniai žmonės, liko atkakliausi sportininkai, kurie varžėsi tarpusavyje ir dalyvavo respublikiniuose girdinčiųjų badmintono turnyruose. Kurčiųjų

badmintono varžybų šalyje tuo metu dar niekas neorganizavo.

Vėliau visgi badmintonas išpopuliarėjo, buvo surengtos respublikinės kurčiųjų varžybos, netrukus iš geriausių sportininkų suformuota Lietuvos kurčiųjų badmintono rinktinė. Jos pagrindą sudarė šermukšniečiai, kurie nuo pat pradžių pradėjo skinti pergales tarptautinėse varžybose. Tad V. Strumskiui galima padėkoti už tai, kad jo pastangomis Klaipėda tapo badmintono sostine.

Antrasis pirmininkas – Jonas Savickas klubui vadovavo trumpai: 1999–2001 metais. Na, o po jo pirmininko pareigas perėmęs A. Karpasuskas klubo vairą laiko iki šiol.

Partneriai, finansavimas ir masiškumas

Dabar „Šermukšnis“ džiaugiasi ne tik gausiu įvairaus amžiaus sportininkų būriu, bet ir gerais santykiais su ugdymo įstaigomis. Viena iš jų – Klaipėdos Litorinos mokykla. Jos direktorė Renata Aglinskienė skatina klausos sutrikimų turinčius mokinius lankyti treniruotes, padeda suderinti pamokų ir treniruočių tvarkaraščius bei sudaro sąlygas dalyvauti sporto varžybose. Mokinių entuziazmą sportuoti palaiko ir Klaipėdos technologijų mokymo centras.

Klubo veiklos finansuojamos iš Sporto rėmimo fondo lėšų. Ir vaikams, ir suaugusiems sudarytos galimybės lankyti badmintono (treneris Donatas Narvilas), lengvosios atletikos (trenerė Aistė Daugėlaitė), krepšinio (treneris Rimantas Šimkus), tinklinio (trenerė Agnė Tamošauskė), plaukimo (trenerė Aušra Gardžiulienė) treniruotes.

Beje, trenerė A. Gardžiulienė – gera Klaipėdos kurčiųjų pažįstama: yra ilgametė kūno kultūros mokytoja, per savo darbo metus ne vienam mokiniui įskiepijo meilę sportui. Ji ir dovaną atnešė ypatingą – surinko apie 200 nuotraukų iš savo darbinės 35 metų veiklos, jas sudėjo į atmintuką ir padovanojo klubui.

Šiuo metu Klaipėdos kurčiųjų sporto klubo veiklose dalyvauja per 100 narių. Kiekvienas iš jų „Šermukšnio“ komandai yra svarbus, kiekvieno poreikius stengiamasi atliepti. Dalis jų yra Lietuvos kurčiųjų rinktinės nariai, dalis – dar tik kandidatai, bet dauguma sporto bendruomenės narių į rekordus nepretenduoja, tiesiog jiems patinka aktyviai leisti laisvalaikį, dalyvauti bendruose renginiuose.

Be tradicinių sporto šakų, pastaruoju metu atsirado ir naujų sportinių veiklų: buriavimas, mankštos, padelis, žygiai dviračiais.

Šeiminių padėkos ir dovanos

Klubo pirmininkas A. Karpasuskas renginyje ypač daug dėmesio skyrė šeimoms, aktyviausias pagerbė padėkos raštais. Jis juk žino, kad meilė sportui pirmiausiai skiepijama šeimose.

Šventės pabaigoje dalyvių laukė muzikinė dovana – ritmo pamoka, kurią vedė žinomas muzikos terapijos užsiėmimų vadovas Linas Švirinas. Be abejo, neapsieita ir be gimtadienio torto – kokia šventė be jo!

Redakcija. Viršelio nuotraukoje – „Šermukšnio“ sporto taryba (iš kairės): Martynas Skirmontas, Kristina Rimkienė, Arnestas Karpasuskas, Veronika Michailova, Julius Buinickas.

Moterų tinklinio komanda, 1989 m. LKD turistų sąskrydis, 1980 m., Vilniaus r.

Klaipėdos ir Panevėžio kurčiųjų klubų krepšinininkai.

Kam skirtos LPAK prezidento M. Biliaus pretenzijos?

Nijolė KRASNIAUSKIENĖ

2022 m. liepos 1 d. įsigaliojus Sporto įstatymo pakeitimams neįgaliųjų sporto padėtis pakrypo į gera. Daugiau nei trečdaliu išaugo valstybės stipendininkų skaičius, per naujai įsteigtą Nacionalinę sporto agentūrą (šioji perėmė funkcijas iš ŠMSM) neįgaliųjų atletams mokamos stipendijos padidėjo nuo 735 iki 2793 eurų (anksčiau buvo nuo 138 iki 1242 eurų), be to, jiems suteiktos socialinės garantijos, kurių iki tol neturėjo. Neįgalieji sulyginti su sveikaisiais pagal finansavimą ir stipendijų skyrimo tvarką. Tačiau, pasirodo, net geros naujienos kai kam yra prastos naujienos.

Neįgaliųjų sporto finansavimas

Ketveriems metams (2022-2026) stipendijos skirtos net 62 neįgaliesiems sportininkams, o neįgaliųjų sportui 2023 m. numatyta atseikėti 2 mln. eurų.

Iš pastarosios sumos Lietuvos kurčiųjų sporto komitetui (LKSK) atiteks 780 tūkst. eurų (39 proc.), Lietuvos neįgaliųjų sporto federacijai (LNSF) – 443 tūkst. eurų (22,2 proc.), Lietuvos akliųjų sporto federacijai (LASF) – 339 tūkst. eurų (16,9 proc.), Lietuvos specialiosios olimpiados komitetui (LSOK) – 268 tūkst. eurų (13,4 proc.), Lietuvos paralimpiniam komitetui (LPAK) – 169 tūkst. eurų (8,5 proc.).

Atrodytų, neįgaliesiems sportininkams teikia tik džiaugtis ir belieka stengtis. Tačiau Lietuvos paralimpinio komiteto prezidento Mindaugo Biliaus didėjančios pinigai neįgaliųjų sportui, atrodytų, nelabai džiugina.

Netenkina atrankos sistema

LPAK vadovas *lryt.lt* duotame interviu leido suprasti, jog po bendra neįgaliųjų sportui skirta lėšų suma slepiasi didelė neteisybė. M. Biliaus teigimu, paralimpiečiai gauna 12 stipendijų, o visos likusios atitenka kurtiesiems. Pasak jo, jų (kurčiųjų elitinių sportininkų) nėra daugiau, bet jie gauna daugiau.

Kalbėdamas apie pelnytas valstybines premijas, M. Bilius paminėjo, kad oficialiai skelbiama, jog iš 1,2 mln. eurų 850 tūkst. eurų atiteko neįgaliesiems sportininkams. Iš tikrųjų, pagal jį, neįgalieji sportininkai gavo 30 tūkst. eurų premijoms, o 820 tūkst. eurų atiteko kurtiems atletams.

LPAK prezidento nuomone, problema, kad lėšos skirstomos neatsižvelgiant į varžybų lygį. Egzistuoja sudėtinga Tarptautinio paralimpinio komiteto patvirtinta dalyvavimo paralimpiadoje atrankos sistema bei kvotos. Niekto panašaus esą nėra kurčiųjų sporte. Užtenka gerai pasirodyti Lietuvos turnyruose ir klausos negalią turintys sportininkai gali dalyvauti kurčiųjų žaidynėse. Dėl to kurtieji negali prilygti

neįgaliesiems savo žaidynių lygiu, suprask, atitinkamai ir gauti tokio pat dydžio premijų, finansavimo.

LKSK prezidento komentaras

Reaguodamas į publikaciją *lryt.lt*, „Akiratis“ paprašė LKSK prezidento Edvino Kriūno komentaro.

„Tai negi turime atgailauti, slėpti tai, kad gerai dirbame, kad turime nemažai aukšto lygio sportininkų? Gal LPAK prezidentas nori, kad kurčiųjų būtų tiek pat, o gal ir mažiau nei parasportininkų?“ – stebėjosi E. Kriūnas.

„M. Biliaus vadovaujamai organizacijai skiriama beveik milijonas eurų. Pinigų LPAK gauna daug, tačiau jei nėra rezultatų, vadinasi, kažko nepadaro iki galo. M. Bilius teigia, kad kurtieji į deflimpines žaidynes vyksta be atrankos. Jei Tarptautinis kurčiųjų sporto komitetas turi įvedęs tokią tvarką, tai ar mes kalti? Visi mūsų sportininkai, keliaujantys į kurčiųjų žaidynes, kovoja dėl medalių ir aukštų vietų, nėra nė vieno tarp autsaiderių. Vadinasi, jiems atrankos varžybos netaptų kliūtimi patekti į deflimpiadą“, – įgėlė LKSK prezidentas.

E. Kriūnas didžiulodamasis „Akiračiui“ sakė, kad kurčiųjų stipendininkų skaičius prasideda nuo dviejų – vyrų ir moterų krepšinio rinkinių. Taip pat organizacija turi vieną pajėgiausių pasaulyje orientacininką, turi stiprių badmintonininkų, pajėgią moterų paplūdimio tinklinio komandą, rezultatais tarptautinėje arenoje garsėjančių lengvaatlečių, imtynininką.

Kas ginče liko nutylėta?

Dėl šio viešumoje užvirusio ginčo pravartu būtų atsigręžti ir į maždaug dešimtmečio senumo įvykius. Galimai tuomet skirtys ir prasidėjo. Dar kai LKSK vadovavo Aleksas Jasiūnas, vieną kartą iš Paralimpinio komiteto įstatų imtas ir vienašališkai išbrauktas vienas narys – LKSK. Liko LPAK sudėtyje 3 nariai (beje, pagal įstatus trijų narių pakako): neįgaliųjų ir akliųjų sporto federacijos bei LSOK, o

LKSŠ prezidentas Edvinas Kriūnas.

LPAK prezidentas Mindaugas Bilius.

kurčiųjų sporto organizacijos nebeliko.

Be abejo, kad ir tada kurtieji buvo tarsi rakštis gerklėje: beveik visada iš tarptautinių varžybų grįždavo su daugiausiai medalių, atitinkamai gausiai buvo premijuojami, geriausiai matomi. LKSK administracija iš pradžių piktinosi kurčiųjų pašalinimu, net bandė ieškoti teisybės valdžios koridoriuose, o paskui, protingų galvų patarti, nustojo reikšti pretenzijas. Iš tikrųjų, taip buvo netgi geriau. Iš LPAK pavaldaus nario Kurčiųjų sporto komitetas tapo nepriklausoma organizacija ir galėjo sprendimus priimti vienas pats.

Dar žinotina, kad Tarptautinis paralimpinis komitetas finansuoja aukšto meistriškumo neįgalių sportininkų dalyvavimą paralimpiadoje (apmoka lėktuvo bilietus, gyvenimo ir maitinimosi olimpiniam kaimelyje išlaidas; nefinansuoja pasirengimo paralimpiadai). Štai kodėl turi teisę įvesti „žaidimo taisykles“: atrankos normatyvus ir kvotas. Tačiau apie tai M. Bilius nė neužsiminė.

LKSK iš Tarptautinio kurčiųjų sporto komiteto tokio finansavimo niekada negavo. Kiekvienoms kurčiųjų žaidynėms LKSK ir rengiasi, ir jose dalyvauja naudodamasis tik nacionalinėmis valdžios institucijų skirtomis ir privačių rėmėjų suaukotomis lėšomis.

Popietės dalyviai.

Prieš susėdant prie vaišių stalo aptarti dalykiniai klausimai.

Vilniaus kurčiųjų centre – popietė su ukrainiečiais

Artėjo karo Ukrainoje metinės ir dviem sostinės kurčiųjų bendruomenės narėms – Vilniaus kurčiųjų centro vadovei Rimai PAULAUSKIENEI ir aktyvistei, daugiavaikaičiai mamai Kassijai IZOTOVAI – kilo mintis Vilniuje apsistojusius karo pabėgėlius iš Ukrainos pakviesti į susitikimą kurčiųjų klube, Šv. Kazimiero g. 3. Ukrainiečiai mielai atsiliepė: į šeštadienį, vasario 25 d., jų garbei surengtą popietę susirinko apie 50 asmenų. Kartu su juos aptarnaujančiais savanoriais, centro administracijos, bendruomenės, Vertimo centro Vilniaus teritorinio skyriaus atstovais susidarė solidus būrys dalyvių.

„Akiračio“ inf.

VAIŠĖS. Bendrauti šeiminkai pakvietė prie vaišėmis padengto stalo, kaip patys sakė, neformalioje aplinkoje. Visi drauge prisiminė gražiausias akimirkas. Suprantama, šiuo atveju grožis yra sąlyginis dalykas, bet R. Paulauskienė komentavo, kad „karo akivaizdoje pabėgti nuo bombardavimų ir išsaugoti gyvybę yra neįtikėtina sėkmė.“ Karo pabėgėliai tą popietę pasidalino istorijomis, kaip pasiekė Lietuvą, sulaukė pagalbos.

APDOVANOTI JUBILIATAI IR VAIKAI. Trys ukrainiečiai Lietuvoje atšventė jubiliejinus gimtadienius, kurių vyriausiajam sukako 75-eri. Šeiminkai jiems įteikė po simbolinę dovaną. Dėmesiu apdalino mažuosius centro svečius: kiekvienas renginyje dalyvavęs ukrainietis vaikas iš renginio išsivežė naują kuprinę ir žaisliuką.

MAISTO DAVINIAI. Ne tuščiomis į laikus savo namus iškeliavo ir suaugusieji. Vilniaus kurčiųjų centras kartu su „Maisto banku“ jiems suruošė gausius ir vertingus negendančių produktų davinius.

PRAŠYMAS SVEČIAMS. Šeiminkai atvykėliams turėjo ir prašymą: kuo anksčiau informuoti apie jiems būsimąsias reikalingas socialines paslaugas. Tokį kreipimąsi padiktavo metų patirtis. Laikas parodė, kad kultūriniai skirtumai ir komunikaciniai sunkumai nėra tokie maži, kaip daugelis įsivaizdavo.

KALBOS BARJERAS. Dauguma Vilniaus kurčiųjų centre dirbančių kurčiųjų darbuotojų dabar jau geba „synchronizuoti“ lietuviškus ir ukrainietiškus gestus bei susikalbėti. Tik tai pavyko ne iš karto. Ne į vieną įstaigą ukrainiečius lydėjęs LGKVC Vilniaus teritorinio skyriaus

vertėjas ir LKD Vilniaus skyriaus tarybos narys Arūnas Šaukeckas pasakojo, kad kartais užtrunka išsiaiškinti net pas kokį gydytoją prašo užregistruoti atvykėlis, nes jų vartojami gestai tai pačiai sąvokai žymėti pagal Ukrainos regioną gali skirtis. Todėl, esant galimybei, ukrainiečius aptarnauja ir Vilniaus KC darbuotojas, ir Vertimo centro vertėjas (darbuotojas asistuoja vertėjui). Taip užtikrinama visavertė pagalba ukrainiečiams susikalbėti su girdinčiais įvairių organizacijų specialistais. Informavę apie paslaugų poreikį iš anksto, ukrainiečiai gali tikėtis kokybiškesnių, be trikdžių paslaugų.

BENDRADARBIAUJA SU VERTĖJAIS. Dėl sklandžios komunikacijos ir vertimo, pasak R. Paulauskienės, atskiro pokalbio buvo susitikusios ji ir Vertimo centro Vilniaus TS vedėja Danguolė Dragūnienė. O popietės metu D. Dragūnienė išdalino informacinį lankstinuką ukrainiečių kalba apie vertimo paslaugų teikimo tvarką Lietuvoje.

SAVANORYSTĖ KAIP DARBAS. „Nuo karo pradžios iki dabar kaip savanoriai aptarnavome 36 atvykėlius, 15–20 iš jų paslaugų iki šiol kreipiasi reguliariai“, – tęsė pasakojimą R. Paulauskienė. – Žinotina, kad akredituotis ir teikti prašymą socialinėms paslaugoms gauti galėtų ir ukrainiečiai. Dėl to jiems reikia susitvarkyti ne tik laikinąjį leidimą gyventi Lietuvoje, bet ir gauti lietuvišką neįgaliojo pažymėjimą. Deja, iš minėto būrio atvykėlių tėra tik koks trečdalis pasirūpinęs savo teisiniu statusu. Visi kiti – tiesiog laikiną leidimą gyventi Lietuvoje turintys asmenys. Juos kol kas galima aptarnauti tik savanorystės pagrindais. Esu dėkinga savo darbuotojams, kad niekada neatsisako ukrainiečiams padėti. Mums tai nemenkas iššūkis, socialines paslaugas teikiame iki 280 akredituotų vilniečių.“

SUNKIAUSIA PRAEITYJE. Lygindama pirmuosius savanoriško darbo mėnesius ir šiandieną, vadovė tikino, kad dabar jos vadovaujamai komandai tapo kiek lengviau. Karo pradžioje į Lietuvą atvykusiems kurtiesiems pagalbos reikėjo nedelsiant: surasti maisto, drabužių, virtuvės rakandų, stogą virš galvos, padėti užpildyti dokumentus, susitvarkyti pašalpų mokėjimą ir visur juos lydėti. Dabar daugiausiai laiko atima pagalba čia įsitvirtinant ir pildant dokumentus. Seklesnis ir naujų pabėgėlių srautas. Pastaruoju metu per mėnesį į Vilnių vidutiniškai atvyksta 2 kurti ukrainiečiai.

KAIP SEKASI PRITAPTI? Pašnekovė teigė, kad kiekvieno žmogaus istorija – vis kitokia. Vieni jau didžia dalimi prisitaikė, integravosi į vietos kurčiųjų bendruomenę, dirba, augina vaikus namuose arba jų vaikai lanko ugdymo įstaigą, jie gauna visas valstybės numatytas išmokas. Tie, kurių komunikacija silpna, patys stokoja savarankiškumo, socialinių įgūdžių, deja, yra reikalingi pagalbos kiekviename žingsnyje.

LKD vadovų galerija: asmenybės ir palikimas

(Tęsinys)

Ramunė BUIKAUSKIENĖ

Kokios asmenybės buvo Lietuvos kurčiųjų draugijos vadovai? Koks jų palikimas? Pildome „galeriją“ naujais portretais ir kviečiame susipažinti.

Elena Zabieliene (... – ...)
LTSR kurčių-nebylių draugijos centro valdybos pirmininkė 1953 m. – 1960 m. gegužės 24 d.

1953 m. rugsėjo 1 d. LTSR socialinio aprūpinimo ministerijos darbuotoja Elena Zabieliene buvo priimta į LTSR kurčių-nebylių draugijos centro valdybos pirmininko pavaduotojos pareigas. Pasitraukus buvusiam centro valdybos pirmininkui, laikinai perėmė pirmininko pareigas, ėjo jas iki 1956 m. vykusio II kurčių-nebylių draugijos suvažiavimo, kuriame buvo patvirtinta nuolatinėms pirmininkės pareigoms. 1960 m. gegužės 20–23 d. vykusiam LTSR kurčių-nebylių draugijos III suvažiavime sulaukė labai griežtos kritikos ir nepateko į centro valdybą. Netrukus po to sunkiai susirgo smegenų vėžiu be vilties pasveikti.

E. Zabielienei laikinai einant kurčių-nebylių draugijos vadovės pareigas buvo atlikta centro valdybos ir Kauno gamybos mokymo kombinato vadovaujančiųjų kadrų pertvarka. Per šešerius jos vadovavimo metus Kurčiųjų draugija iš išlaikytinės tapo materialiai ir finansiškai pajėgia organizacija, gebančia įgyvendinti savo sumanymus ir tikslus.

Alfonsas Usonis (1920 – ...)
LTSR kurčių-nebylių draugijos centro valdybos pirmininkas 1960 m. gegužės 24 d. – 1960 m. rugpjūčio 23 d.

Alfonsas Usonis, lietuvių tautybės asmuo, gimė 1920 m. lapkričio 16 d. Ukmergės apskrityje, Deltuvos valsčiuje, Šalkuvos kaime valstiečių šeimoje. 1940 m. baigė Ukmergės valstybinę gimnaziją. 1941 m. įstojo į Ukmergės mokytojų seminarijos kursus, buvo paskirtas mokytojauti Ukmergės apskrityje. 1945 m. įstojo į Vilniaus valstybinio universiteto Ekonomikos mokslų fakulteto prekybos ekonomikos specialybę ir 1953 m. įgijo ekonomisto kvalifikaciją.

1953 m. LTSR aklųjų draugijos centro valdybos inžinierius-gamybos vedėjas A. Usonis buvo perkeltas dirbti į Socialinio aprūpinimo ministeriją, paskirtas Planavimo skyriaus viršininku, 1954 m. buvo paaugštintas iki Planavimo-Finansų skyriaus vyriausiojo inspektoriaus. 1955 m. paskirtas dirbti Vilniaus kurčių-nebylių amatų mokyklos direktoriumi.

1960 m. III suvažiavime buvo išrinktas LTSR kurčių-nebylių draugijos centro valdybos pirmininku. Po trijų mėnesių, vykdant LTSR Ministrų Tarybos nutarimą „Dėl daugpa-reigystės apribojimo“, buvo atleistas iš LTSR kurčių draugijos centro valdybos pirmininko pareigų ir paliktas dirbti Vilniaus kurčių amatų mokyklos direktoriumi, juo dirbo iki 1976 m. Buvo ilgametis Kurčių draugijos centro valdybos prezidiumo narys.

Aloyzas Gaidamavičius (... – ...)

LTSR kurčių draugijos centro valdybos pirmininkas 1960 m. rugsėjo 10 d. – 1965 m. balandžio 19 d.

LTSR socialinio aprūpinimo ministro įsakymu, nuo 1960 m. rugsėjo 10 d. A. Gaidamavičius laikinai pradėjo eiti LTSR kurčių draugijos centro valdybos pirmininko pareigas. 1964 m. IV kurčių draugijos suvažiavime perrinktas kitai kadencijai. 1965 m. balandžio mėnesį atsistatydino iš kurčių draugijos centro valdybos pirmininko pareigų.

Aleksas Liskovas (1913 – ...)

LTSR kurčiųjų draugijos centro valdybos pirmininkas 1965 m. balandžio 19 d. – 1974 m. balandžio 24 d.

Aleksas Liskovas, rusų tautybės asmuo, gimė 1913 m. kovo 22 d. Rygos mieste, darbininkų šeimoje. 1925 m. baigė Karmėlavos (Kauno r. sav.) pradžios mokyklą. 1934 m. buvo pašauktas į Lietuvos kariuomenę. Iki 1940 m. dirbo darbininku įvairiose Kauno m.

įmonėse. 1963 m. baigė žemės ūkio technikumą. LTSR socialinio aprūpinimo ministro nurodymu, nuo 1965 m. A. Liskovas pradėjo eiti Lietuvos kurčiųjų draugijos centro valdybos pirmininko pareigas. Lietuvos kurčiųjų draugijos V ir VI suvažiavimuose pakartotinai buvo renkamas šioms pareigoms. 1974 m. atleistas iš pareigų, nes išėjo į pensiją.

A. Liskovas, eidamas Lietuvos kurčiųjų draugijos valdybos prezidiumo pirmininko pareigas, daug dėmesio skyrė draugijos veikloms tobulinti, gamybos bazei stiprinti, gamybos planams vykdyti, rūpinosi kurčiųjų buitinais ir kultūriniais reikalais.

Vytautas Skobas (1922 – ...)

LTSR kurčiųjų draugijos centro valdybos pirmininkas 1974 m. gegužės 20 d. – 1984 m. birželio 25 d.

Vytautas Skobas, lietuvių tautybės asmuo, gimė 1922 m. gegužės 7 d. Kauno m. darbininkų šeimoje. 1974 m., Lietuvos kurčiųjų draugijos centro valdybos plenumo nutarimu, buvo išrinktas Lietuvos kurčiųjų draugijos centro valdybos prezidiumo pirmininku, šias pareigas ėjo iki 1984 m.

V. Skobo iniciatyva Draugijos centro valdybos darbuotojai iš naujo pasiskirstė pareigomis, buvo įkurti atskiri gamybos, finansų planavimo ir kultūrinio-organizacinio darbo skyriai. Centro valdyba parengė naujus normatyvus, sudariusius sąlygas daugiau lėšų skirti kurčiųjų socialinei integracijai. Prie Vilniaus gamybos-mokymo kombinato buvo įkurtas namudinis cechasis – neįgaliesiems bei senatvės pensininkams sudarytos sąlygos dirbti iš namų. Labiau pradėta rūpintis kurčiųjų apgyvendinimo sąlygomis. Pastatyti bendrabučiai Vilniuje, Kaune, Panevėžyje.

Algirdas Jakaitis (... – ...)

LTSR kurčiųjų draugijos centro valdybos pirmininkas 1984 m. birželio 25 d. – 1991 m.

Vietoj V. Skobo, Draugijos plenumo 1984 m. pirmininku buvo išrinktas Algirdas Jakaitis.

Jo pirmininkavimo laikotarpiu pradėta daugiau dėmesio skirti kurčiųjų reabilitacijai, integravimuisi į visuomenę. 1989 m. sausio 31 d. pradėtas leisti kurtiesiems skirtas laikraštis „Akiratis“. 1991 m. A. Jakaitis atsisakė pirmininko darbo, tad šios pareigos laikinai buvo perduotos P. Gasiūnui.

Petras Gasiūnas (1939 – 2019)
Lietuvos kurčiųjų draugijos centro valdybos (CV) pirmininkas 1991 m. lapkričio 23 d. – 2007 m. gruodžio 31 d.

Petras Gasiūnas gimė 1939 m. birželio 5 d. Kupiškio r., Girėnų kaime. Po mokslų Subačiaus vidurinėje mokykloje įstojo į Vilniaus kooperacijos technikumą. Po 3 metų įstojo į Vilniaus universitetą. 1968 m., įgijęs ekonomisto specialybę, pradėjo dirbti LKD sistemoje – iš pradžių CV inžinieriumi, darbo užmokesčio inžinieriumi, vėliau – gamybos techninio skyriaus viršininku, pirmininko padėjėju. 1991 m., netikėtai atsistatydinus tuometiam LKD pirmininkui A. Jakaičiui, kurtieji P. Gasiūną paskyrė laikinuoju vadovu. 1991 m. lapkričio 22–23 d. vykusiame X LKD suvažiavime P. Gasiūnas išrinktas LKD pirmininku. Draugijos istorijoje tai buvo pirmi demokratiški rinkimai. Prasidėjo pertvarka visoje Lietuvoje, o kartu ir mūsų organizacijoje.

2005 m. Petras Gasiūnas taip pat išrinktas Neįgaliųjų reikalų tarybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pirmininku. 2007 m. P. Gasiūnas išėjo į pensiją, dar metus dirbo LKD pirmininko konsultantu. Mirė

2019 m. sausio mėn., palaidotas Rokantiškių kapinėse.

P. Gasiūnas per savo vadovavimo metus LKD pasuko kardinaliai nauja kryptimi – organizacija vis labiau rūpinosi konkrečiu žmogumi, o ne bevarde mase. Nuo Nepriklausomybės pradžios vadovas didelį dėmesį skyrė kurčiųjų išsilavinimui, lietuvių kalbos pripažinimui, informacijos prieinamumui, vertimo paslaugų įteisinimui, kurčiųjų psichinės sveikatos prevencijai ir miestų kultūros centrų steigimo klausimams. Jis iniciavo LKD muziejaus įkūrimą.

Dar vienas reikšmingas laimėjimas, pasiektas P. Gasiūno vadovavimo metais – 1992 m. Lietuvos kurčiųjų draugija įstojo į Pasaulio kurčiųjų federaciją, 2006 m. tapo Europos kurčiųjų sąjungos nare. 1999 m. P. Gasiūno pasiekimai pripažinti valstybės mastu: prezidentas V. Adamkus jį apdovanojo Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino 2-ojo laipsnio medaliu.

Šimtadienio šventėje – kelionė laiku

Laimutė BEINARAUSKIENĖ

Kovo 15-tąją dešimtokams buvo likusios lygiai šimtas dienų iki mokslo metų pabaigos. Panevėžio kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų pagrindinės mokyklos (PKNPM) devintokės surengė Šimtadienio šventę ir pakvietė savo vyresnius draugus „plaukti laivu“ į tris salas: Vaikystės, Mokslo ir Desertų.

„**Įlaipinimas**“. Lipdami į „laivą“, dešimtokai turėjo parodyti devintokių nupieštą laikrodžio formos bilietą. Jiems buvo įteikti ženkleliai, skirti Šimtadienio šventei atsiminti. Mokyklos direktorė Danutė Kriščiūnienė sveikindama dešimtokus ragino juos įkvėpimo semtis iš tokių stiprių asmenybių, kaip Nikas Vujičičius (Nick Vujicic), kuris gimė serbų emigrantų šeimoje be rankų ir kojų.

Direktorė pasakojo, kad, nepaisant fizinės negalios, N. Vujičičius tapo žinomiausiu visame pasaulyje oratoriumi ir motyvatoriumi. Iš jo patirties sėmėsi net 19 šalių prezidentai. Rekomendavo mokiniams vadovautis dešimčia jo sėkmės taisyklių. Įteikė simbolines sėkmę nešančias pasagėles. Direktorius pavaduotoja ugdymui Lina Bartnykienė sukūrė ir pademonstravo vaizdo sveikinimą, kuris maloniai nustebino dešimtokus, nes kai kurie palinkėjimų žodžiai buvo pakeisti šokoladais ir kitais

gardėisiais, kurių pavadinimai tiko pagal tekstą.

Vaikystės sala. Pirmiausiai šventės dalyviai „judėjo“ į Vaikystės salą. Vieni plaukė „varlyte“, kiti – „šuniuku“, dar kiti – sportiniu stiliumi. Prisiminti vaikystę padėjo patys mažiausieji – priešmokyklinės grupės ugdytiniai ir jų vyresnioji ugdymo mokytoja Asta Sviderskienė. Jie matavosi ūgį su dešimtokais, dovanojo jiems visą pintinę žaislų. Smagų šokį sušoko ketvirtokai: Auksė Jakštaitė, Elina Kipšaitė, Simas Tamonis, Gvidas Urbonavičius, taip pat devintokė Edita Gižaitė. Jiems akomponavo muzikinės ritmikos mokytoja Regina Liutkevičienė. Dešimtokai visiems pademonstravo ir papasakojo apie savo mėgstamiausius vaikystės žaislus, kuriuos saugo iki šiol. Iš tiesų, buvo labai miela ir šilta... Svečiavimasis „Vaikystės“ saloje baigėsi tėvėlių padėkomis ir lūkesčių žodžiais bei dovanėlėmis.

Mokslo sala. Ir taip smagiai keliaudami,

visi pasiekė Mokslo salą. Čia dalinosi prisiminimais, sveikinimo žodį tarė jų pirmoji pradinė klasių mokytoja metodinė Laimutė Lazdauskienė. Ji ne tik šventinę pamoką dešimtokams vedė jų buvusioje klasėje, bet ir į dangų leido sėkmės bei svajonių išsipildymo balionus, apdovanojo saldžiomis pasagėlėmis.

Dešimtokai drąsiai dalijosi įspūdžiais, išsakė savo mintis apie išskirtinę jiems dieną. Klasės vadovė Ramunė Šveistė ne tik pasveikino savo ugdytinius, prisiminė kiekvieno iš jų pirmuosius žingsnius mokykloje, bet ir pateikė galvosūkių bei daug linksmų ir žaismingų klausimų. Devintokės parengė patikrą. Dešimtokams reikėjo pagal parodytas nuotraukas prisiminti mokykloje vykusius renginius ir atspėti, kuris mokyklos darbuotojas rodo daiktą.

Desertų sala. Šventė baigėsi Šimtadienio kalendoriaus, sudaryto iš šimto inkariukų, įteikimu ir, žinoma, skaniu, nuostabių devintokių tėvėlių padovanotu tortu su fejerverkais. Jį ragavo visi mokyklos bendruomenės nariai, sėkmingai „atplaukę“ į Desertų salą.

Šauni dešimtokų klasė dar mokysis, bendraus, pramogaus kartu su visais mokiniais šimtą dienų. Deja, paskutinis skambutis vis artės...

Šimtadienio šventėje – kelionė „laivu“ ir laiku.

PKNPM archyvo nuotr.

Kauno tvirtovės VII forte mokinių laukė daugybė intriguojančių atradimų.

Netradicinės pamokos Kauno tvirtovės VII forte

Vaida ŠARKUVIENĖ

Kauno kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centro 6–9 klasių mokiniai lankėsi Kauno tvirtovės VII forte, kur dalyvavo dviejuose edukaciniuose užsiėmimuose: „Šalčio keri“ ir „Stūmotrauka“.

Edukacijoje „Šalčio keri“ mokiniai susipažino su ypač žemų temperatūrų medžiagomis – skystu azotu ir sausu ledu. Jie sužinojo, kas yra skystas azotas, kur jis gali būti naudojamas. Atlikdami bandymą su dešrele, vaikai stebėjo, kas nutiktų rankai skystame azote. Kitu bandymu skaičiavo, kiek balionų telpa dėžėje, kurioje yra skysto azoto. Visi labai nustebė išsiaiškinę, kad į tokią dėžę galima įdėti daug balionų, nes jie susitraukia, o išimti ir vėl išsipučia. Šios edukacijos metu mokiniai taip pat sužinojo, kuo ypatingas sausas ledas. Jie iš sauso ledo pasigamino „gesintuvus“ ir pabandė užgesinti žvakę, gamino „lavos lempą“, žaidė burbulais. Edukacija baigėsi saldžia nata – visi vaišinosi ypatingais ledais, pagamintais iš jogurto ir sauso ledo.

Edukacijoje „Stūmotrauka“ mokinių laukė pažintis su fizikos reiškiniu – magnetizmu. Jie atliko įvairius eksperimentus su magnetu: tikrino, kokius metalus magnetas traukia, aiškinosi, kodėl magnetas vynuogę nuo savęs stumia ir kt. Savo fantaziją ir kūrybiškumą atskleidė kurdami skulptūras iš įvairiausių veržlių, vinių, sąvaržėlių ir kitų daiktų.

Įdomios ir žaismingos edukacijos ne tik praplėtė, pagilino mokinių žinias, bet ir suteikė naudingos patirties.

V. Šarkuvienės nuotr.

Šaltis gali pasitarnauti ir geram, ir blogam reikalui, sužinojo vaikai.

Akiratis

Indeksas 0002
UŽEIKITE, SKAMBINKITE, RAŠYKITE
Šv. Kazimiero g. 3, LT-01303 Vilnius
Telefonas pasiteirauti (8 5) 261 5593
El. p. redakcija@lkd.lt

Redaktorė Nijolė KRASNIAUSKIENĖ
ISSN 1648-5882
Maketavo
Judita ŠPOKAUSKIENĖ

Ofsetinė spauda. 2 sp. l.
Tiražas 600 egz.
Spausdino BĮ UAB „Baltijos kopija“
Kareivių g. 13B LT-09109 Vilnius
Užsakymas 56285

Projektą „Įvairialypė kurčiųjų bendruomenė – stiprios visuomenės dalis“
26 750 eurų suma
remia SRTFR.

Rašiniai trumpinami redakcijos nuožiūra. Rankraščiai negražinami, nesaugojami.
Laikraštys spausdinamų straipsnių bei laiškų autoriai išsako savo, o ne redakcijos nuomonę.